

ZATURDAG, den

15 den FEBRUARIJ.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 13 Februarj 1840.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur Generaal van den 11 den dezer, N°. 209 | 182, is tot AGENT VAN POLICIE, benoemd en aangesteld, EVERARDUS JOHANNES FREDERICUS KOSTER en tot DIENAAR VAN JUSTITIE, JOSEPH ANTON AB HOSPITAAL.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

POST - KANTOOR.

Tot narigt der belanghebbenden dient, dat de Schooner JAN ERNST, Kapitein J. A. DE HAZETH, de reis naar het Eiland Curacao zal aannemen, en dat de Brievenzak voor dien bodem bestemd, op Dingsdag den 18 den dezer, des voormiddags ten twaalf uren, zal worden gesloten.

Paramaribo, den 14 Februarj 1840.
De Post-Beambte,
A. P. TIRION.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE, 18 December.

In het eergisteren gehouden comité-generaal van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft Z. Exc. de minister van kolonien eene uitvoerige aanspraak gehouden, waarin Z. Exc. de door de leden ten opzichte der koloniale aangelegenheden gemaakte bedenkingen toelichtte door eene nadere ontwikkeling van den aard en strekking dier inrigtingen, ten einde den oorsprong der schuld van 40 miljoen aan de Handel-Maatschappij te doen blijken.

De minister herinnerde hoe vóór 1830 het gouvernement op Java de producten in het openbaar verkocht om vervolgens het provenu daarvan, na aftrek der uitgaven met wissels na het moederland te remitteren, hoe het gevolg van dit systema is geweest het verloop van onzen handel met Indië, hoe men later, doch even vruchteloos, door de oprigting der Handel Maatschappij in dit gebrek heeft pogen te voorzien, hoe hij (minister) daarop bedacht was om de producten in Nederland te verkoopen: hoe echter daarvan het gevolg moest zijn, dat de opbrengst niet meer in hetzelfde jaar konde worden genoten, en hoe derhalve op eene andere wijze daarin moest worden voorzien.

Z. Exc. betoogde hierna dat, om Java niet gedurende twee jaren van zijne inkomsten verstoken te houden, men een kapitaal van 30 miljoen (15 miljoen jaarlijks) noodig had, om aldaar de dienst te verzekeren, en dat men dit voorschot van de Handel Maatschappij bij kontrakt afleende, bij welk kontrakt almede bepaald werd dat zij de Indische producten met Nederlandsche Schepen naar het Moederland zou overvoeren, voor welke producten de geïden bij de ontvangst gestort werden voor zoo verre die voor de behoeften in Indië noodig waren, terwijl het overige aan het departement van Kolonien alhier werd uitgekeerd. De gelukkige uitkomsten van dit stelsel

zijn overbekend, hoewel van den anderen kant, zeide de minister, eenige administratieve bezwaren daaraan verbonden zijn. Daar het te gelde maken van den oogst van eenig jaar 1½ à 2 jaren vordert, moest het eerstvolgende jaar altijd nog eene som met de Handelmaatschappij te verevenen, opleveren, zoodat steeds eene doorlopende rekening tusschen die maatschappij en het departement van financiën bleef bestaan. Een ander bezwaar bestond in de voortdurende noodzakelijkheid om een groot kapitaal beschikbaar te hebben. Na dit nog eenigzins nader te hebben ontvouwd besluit de minister met de volgende beschouwingen:

Het kapitaal verschuldigd, is niet door de schatkist genoten.

Na deze opheldering, vlei ik mij, zal de schuld aan de Handel-Maatschappij uit een ander oogpunt dan vroeger beschouwd worden. Immers, het is geen verteerd kapitaal, door de schatkist hier te lande genooten, of voor 's rijks uitgaven besteed:

16 miljoen daarvan zijn dit jaar, zoo in geld als goederen, gezonden naar Indië, voor het gouvernement, om te strekken tot inkoop van producten.

2 miljoen is daarvan betaald aan renten op voorschotten.

14 miljoen aan het departement van kolonien, in mindering van het excedent van Indië uitgekeerd, dat in 1839 24 miljoen bedragen heeft, en waarop, bij gebrek aan kapitaal bij de Handel Maatschappij, niet meer heeft kunnen worden voorgeschooten dan 14 miljoen.

Deze 14 miljoen, aan het Gouvernement betaald, met nog ongeveer 6 miljoen, in de laatste zes maanden van 1838 genoten, hebben gestrekt, om te voldoen de rente op de Overzeesche bezittingen gevestigd, ten bedrage van f 9,800,000 's jaars, over 1838 en '39, uitmakende te zamen f 19,600,000 hetwelk dus doet zien, dat geen enkele cent van dat geld tot andere einden gestrekt heeft, dan bij de wetten is aangewezen, noch iets daarvan tot eenige ongeautoriseerde uitgave heeft kunnen worden gebruikt.

Dat kapitaal van 40 miljoen is tevens geenszins verloren. Immers de koopman kan niet gezegd worden zijn kapitaal te hebben verteerd, indien hij daarvoor producten heeft ingekocht, en heeft leggen tot grootere waarde dan het kapitaal, door hem uitgegeven, bedraagt: en is dit niet hier het geval? De Handel-Maatschappij heeft meer dan 46 miljoen aan producten ontvangen, die tegen die 40 miljoen moeten worden verrekend.

Niets zou dan ook gemakkelijker zijn, dan die geheele schuld van 40 miljoen in weinige oogenblikken te vernietigen. Immers, ik mag het er voor houden, dat de Handelmaatschappij niet ongenegen zou zijn, om 46 miljoen producten voor 40 miljoen schuld aan te nemen; en dan zou men zich blijkbaar op hetzelfde standpunt verplaatst vinden, als bij de invoering van het onderwerpelijk systema, dat is, zonder schuld, maar ook zonder geld; terwijl alle de vruchten, die dit stelsel, zoo voor 's rijks schatkist als voor particulieren, heeft opgeleverd, dan eene zuivere bate zouden zijn, zonder eenig aanklevend bezwaar genoten: en men zou dan andermaal te kiezen hebben, om zich gedurende twee jaren de baten van Indië te ontfangen, of, door het verstrekken van een kapitaal

van 40 miljoen, zich reeds het aanstaande jaar de vruchten daarvan te verzekeren. Het meer voordeelige van het laatste boven het eerste vertrouw ik te hebben aangetoond.

De voorgestelde leening van 40 miljoen is derhalve geen kapitaal, bestemd om reeds gedane of nog te doene verteringen te bestrijden. Het is een bedrijvend kapitaal, bestemd om de baten der schatkist aanzienlijk te vermeerderen, en wel tot zoodanig bedrag, dat daardoor het evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven van den Staat wordt hersteld.

Het is een kapitaal, onvermijdelijk noodzakelijk voor het aangenomen systema, van cultuur, handel en scheepvaart en dus bestemd, om zoo ter bevordering van onze nationale nijverheid, als van 's Rijks inkomsten, te worden aangewend.

Het wenschelijke om, zonder op-offering, dadelijk de vruchten te genieten.

Voorzeker zou het te wenschen zijn, dat men dadelijk de vruchten van zulk een stelsel, als op Java is ingevoerd, zonder opofferingen, kon oogsten; dan dit is onmogelijk: tijd of geld zijn de noodzakelijke voorwaarden, hier gevorderd. Men kan ook hier niet maaijen voor men gezaaid heeft.

Maar, is het dan ook wel als een ongeluk voor een land te beschouwen, hetwelk zulk een kapitaal behoeft, dat zoo voordeelig kan worden aangewend, en aan de schatkist jaarlijks een inkomen van 22 miljoen verzekert, — en bovendien eene uitbreiding aan de nationale industrie toezegt, door geen ander bij ons aanwendbaar middel te verkrijgen.

En nu, Edel Mogende Heeren! zij het aan uwe beoordeeling overgelaten, of de 40 miljoen in het belang der schatkist, — in het belang onzer industrie, — in het belang onzer kolonien, — al of niet behooren te worden verleend, en of een stelsel zal moeten worden opgegeven, dat zulke schoone vruchten heeft opgeleverd? Want ik ontveins het geenszins, dat zonder een bedrijvend kapitaal, geevenredigd aan de waarde der producten, dit stelsel niet kan blijven bestaan.

Vergunt mij thans, Edel Mogende Heeren! uwe aandacht nog voor eenige oogenblikken, opdat ik ook het ontstaan der schuld van 10 miljoen bij mijn departement aan de schatkist opheldere: want ook daaromtrent schijnt het mij toe, dat verkeerde begrippen bestaan.

Ik verklaar hier plegtig, dat mijn departement, zoo lang ik aan het hoofd daarvan gesteld geweest ben, nimmer eenige directe betaling gedaan heeft aan eenige rijks-administratie, uit de baten van Indië; die baten zijn altijd gestort in 's rijks schatkist; en het is de minister van financiën, die het emplot daarvoor regelt, dat geheel buiten mijne bemoeienis heeft plaats gehad.

Die stortingen, door mij gedaan, hebben echter plaats gehad op voorafgaande berekening, wat in ieder jaar gestort zou kunnen worden, en zijn alsdan bij Koninklijke besluiten vastgesteld. Van daar de bepaling, dat over 1835 tot de helft van 1838 f 12,187,000 in 's rijks schatkist zouden worden overgebracht. Daarop nu is 10 miljoen over dit tijdperk te kort geschoten, en dit is veroorzaakt:

1°. Door een gedeeltelijk misgwas van de Kolij in 1838, waardoor f 5,000,000

minder aan producten geleverd zijn, dan de berekening daarvan had doen verwachten;

2°. Door den lagen prijs der producten in 1838, daar in dat jaar niet alleen goedkoop, maar ook minder is verkocht dan anderszoo hebben plaats gehad, namelijk slechts voor ruim 21 miljoen gulden; van daar het groote restant van 13 miljoen met ultimo van dat jaar.

3°. Omdat op een excedent van 24 miljoen over 1839, door de Handel Maatschappij slechts 14 miljoen; bij gebrek van kapitaal, heeft kunnen worden voorgeschoten.

Ziedaar, waarom er 10 miljoen aan de schatkist zijn schuldig gebleven.

Deze 10 miljoen echter zijn niet geheel verloren. Indie heeft, in dit jaar, meer geld ontvangen (16 miljoen namelijk) dan noodig is, om de producten van hetzelfde te betalen, voor zoo ver, namelijk, dit geschieden moet uit gelden van hier gezonden. Voor het meerder gezondene dan noodig is, moeten producten, hetzij dan door het Gouvernement in Indie, hetzij door de factorij der Handel Maatschappij op Sumatra of op Java, van particulieren worden ingekocht. Deze producten moeten herwaarts worden overgevoerd, en zullen in 1841, en mogelijk voor een gedeelte in de voorjaars-veiling van 1842 worden verkocht.

Wordt nu de vordering aan de Handel Maatschappij voldaan; die zij nu heeft, dan moet de opbrengst dier producten komen ten voordeele van het gouvernement en dit verschaft dus het vooruitzicht of op een ruimer inkomen over die jaren, dan berekend is, of de opbrengst daarvan kan ten waarborg strekken, dat, bij lage prijzen of minder gunstige oogsten, voldaan zal kunnen worden aan de gedane toezegging, dat voor de eerstvolgende jaren op 22 miljoen bijdragen aan de schatkist zal kunnen worden gerekend, en welke betaling in alle mijne schrifturen als voor spoedige vermeerdering vatbaar is opgegeven.

Nu nog een woord over de schuld ten laste der Overzeesche bezittingen, en over het vierde artikel van de conceptwet.

De renten der schuld, met welke het departement van kolonien is belast, bedragen, gelijk U Edel Mogenden bekend is, f 9.800.000.

De schuldbrieven echter der Overzeesche bezittingen berusten voor een naamwaardig gedeelte in 's Rijks kas, namelijk een bedrag van 140.000.000 gulden, en nog f 30.000.000 bij het Amortisatie-Syndikaat, zijn onuitgegeven: de renten daarvan, à 4 pCt. bedragen f 3.800.000, en deze sommen worden dan ook jaarlijks in 's Gouvernementskas gestort, en strekken ter gedeeltelijke betaling der renten der overige schulden.

Wat nu artikel 4 der aangeboden wet betreft, hetzelfde is zoodanig gesteld, dat het alle waarboogen aanbiedt voor eene zoo naauwkeurige medeeling van den staat der Indische geldmiddelen, als met billijkheid, kan worden verlangd.

Daarbij toch worden bepaald jaarlijksche openingen van den staat der Indische geldmiddelen. Wat die openingen moeten inhouden, blijkt uit de mededeeling, in dit jaar gedaan, die, vlei ik mij, zoo volledig geweest is, als iemand zich heeft durven beloven.

Welke stukken dus jaarlijks gevorderd kunnen worden, en hoedanig die moeten zijn ingerigt, blijkt uit die stukken beter, dan zulks, met welke omschrijving ook, kan worden uitgedrukt. Maar bovendien, die stukken, hoe ook omschreven, bevatten op zich zelf niet alles, wat noodig is ter beoordeeling van hetgeen al of niet jaarlijks in 's Rijks schatkist kan worden gestort: want wat beteekent het, het geldelijk excedent van Indië te kennen, zoo lang het niet is geromitteerd, dat is, zonder de kennis, wat de produkten hier hebben opgeleverd?

Welke producten dus hier jaarlijks verkocht worden en wat die hebben opgebracht, is het eigenlijk, waarop het aankomt. Dit nu zijn zaken van publieke notoriteit; daarvan is de opgave U Edel Mogenden verzekerd, en daarom trent zou, al kan het opmerk daartoe als mogelijk worden aangenomen, misleiding onmogelijk zijn, daar

zoo wel de verkochte hoeveelheden, als de daarvoor bedongen prijzen, algemeen bekend worden.

De begrotingen van Indie zijn hoogst nuttig, ter beoordeeling van den financiën staat van hetzelfde, en van den voor- of achteruitgang daarvan, maar bewijzen op zich zelf niet, wat het disponibel overschot is voor 's Rijks schatkist. Ik zelf heb de bouwstoffen tot de omschrijving, die in art. 4 voorkomt, aangegeven, en verklaar hiermede, dat dit artikel alles in zich bevat, wat ik, lid dezer Kamer zijnde, zou noodig hebben en verlangen, om te kunnen beoordeelen, wat jaarlijks in 's Rijks schatkist zal kunnen en behooren te worden gestort, — en ik vertrouw dan ook, dat dit artikel, wel ingezien, geheel aan het verlangen zal voldoen.

Ik vleije mij, Edel Mogende Heeren, dat door deze mijne opgaven, vele der gemaakte bedenkingen, betrekking hebbende tot mijn departement, zullen zijn opgelost. Mogt dit met eenigen het geval niet zijn, dan verzoek ik, mij die thans te doen kennen; gaarne zal ik verder, wat nog duister schijnen mogt, pogen toe te lichten.

F R A N K R I J K.

PARIJS, 16 December.

In *le Commerce* leest men als volgt:

De op 30 Nov. uit Algiers vertrokken pakketboot *Vantour* is in den nacht van 3 op 4 dezer te Toulon aangekomen, met depeches van den maarschalk Valée. Het ministerie had ons dus reeds twee dagen geleden berigten uit Afrika kunnen mededeelen.

Een brief uit Toulon van den 4den zegt, dat de *Vantour* bedroevende tijdingen heeft medegebragt. Zie hier wat men in dien brief leest: »Op den 30sten Nov. hoorde men te Algiers in de verte geschutgebulder. Het schijnt dat al onze troepen slaags waren met de krijgsmagt van Abd-el-Kader, die zich overal vertoonde. Alle van de plaats des gevechts komende lieden worden bij hunne komst te Algiers door de overheden onder sequester gesteld, zoodat van het gebeurde niets kan uitlekken. Deze maatregel strekt om de bij onze Europeesche bevolking al reeds zeer groote ontmoediging te keer te gaan. Te Algiers bevindt zich geen enkele soldaat meer, zijnde het bewaken dier stad en de handhaving der orde aan onze kolonisten opgedragen. Onder hen heerscht een onbeschrijfelijke angst. De Moorsche bevolking, die minst genomen 20.000 man bedraagt, laat daarentegen de uithundigste vreugde blijken.

»Men is hier niet zonder vrees wegens de vijandige houding, welke de gefanatiseerde Mooren schijnen aan te nemen. Intusschen hebben wij, met de floten welke de stad beheerschen in ons bezit, niets te duchten.

»Al de schepelingen der voor Algiers liggende vaartuigen zijn aan land gekomen, om de Europeanen hulp te bieden, in geval van eene insurrectionele beweging. Paketbooten zijn naar Oran gezonden om van daar al de troepen naar Algiers te brengen, die slechts eenigermate konden worden gemist. De legerkampen rondom Oran zijn verlaten geworden.

G R O O T - B R I T T A N N I E.

LONDEN, 13 December.

Z. Exc. de heer *Stevenson*, minister der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, heeft gisteren, ter thesaurie van de Engelsche bank, de onderhandelingen ten einde gebragt, welke reeds zoo lang tusschen Groot-Brittannië en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika hangende waren; betreffende een zeker getal slaven, dat door Amerikaansche burgers als hun eigendom werd terug gevorderd, als hebbende, acht of negen jaren geleden, in de Bahamas schipbreuk geleden, bij welke gelegenheid die slaven, door de autoriteiten van Nassau, zijn vrijgegeven. De schadevergoeding, welke het Engelsche gouvernement eindelijk heeft toegestemd te betalen, en die, naar men verneemt, gisteren door den Amerikaanschen minister is ontvangen, bedraagt tusschen de 20.000 en 30.000 p. st.

ADVERTENTIËN.

Aanbesteding.

De Administrateur van Financien, zal onder de nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heere Schout bij Nacht, Gouverneur Generaal der Nederlandsche W. I. Bezittingen, aan de minst inschrijvende besteden de navolgende toedoe reparaties:

1°. Aan de STALLING achter het Gouvernements-huis; — en

2°. Aan het GEBOUW van het Geregts-hof, en zulks volgens de bestekken, en op de konditien en voorwaarden, welke voor de gegadigden ten Kantore der Financiële Administratie ter inzage liggen, alwaar de verzegelde inschrijvings-biljetten zullen worden aangenomen, tot Donderdag den zeven- en -tweintigsten dezer maand, des morgens ten negen uren.

Paramaribo, den 12 Februarij 1840.

De Administrateur voornoemd,
C. L E E R S.

Aanbesteding.

De Administrateur van Financien, zal onder de nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heere Schout-bij-Nacht, Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, aan de minst inschrijvende besteden, de onmiddellijke levering van diverse KLEEDINGSTUKKEN voor de Ekwipagien van 's Rijks Koloniale Schoener, volgens de specifieke lijst daarvan, benevens de konditien en voorwaarden, ten zijnen bureele voor de gegadigden ter inzage liggende, en alwaar de verzegelde inschrijvings-biljetten vergezeld van monsters zullen worden aangenomen tot Donderdag den twintigsten dezer maand, des morgens ten negen uren.

Paramaribo, den 13 Februarij 1840.

De Administrateur voornoemd,
C. L E E R S.

(6878) De Vendumeester A. SALOMONS zal, op aaustaande Dingsdag en Woensdag, den 18den en 19den Februarij a. k., des namiddags ten vier uren, ten huize van den Heer Mr. Ph. DE KANTER verkoopen: Wel onderhouden MEUBELN, PORCELEIN- en AARDEWERK, waaronder twee EET-SERVIEZEN, KRISTAL- en GLASWERK, GOUD- en ZILVERWERK enz.; zullende de GOEDEREN op HEDEN en Maandag, den 15den en 17den Februarij te voren, en op den Verkoopdag voor een ieder te zien zijn.

(8198) De Wed. J. PIZA en de Minderjarige JUDITH PIZA vertrekken.

Scheepstijdingen.

BIJGEKOMEN.

Den 11den dezer, de Fransche Schoener *l'Augustine*, Kapt. Victor Carere, van Cayenne, hebbende 3 dagen reis; Passagiers. R. R. Dufrechou, Paul Polo en Jean Louis Suc.

UITGEKLAARD.

Den 10den dezer, het Schip *Dolpfin*, Kapt. B. J. Bakker, lading: 215 vaten Suiker, 22 balen schoone Katoen en 30 vaten Rum.

Den 12den, het Schip *de drie Gebroeders*, Kapt. S. Y. Parma, lading: 282 vaten Suiker, 356 balen schoone- en 71 dito vuile Katoen, 1 vat Oud Koper en 5 puncheons Dram. — Beide naar Amsterdam.

Idem, het Schip *Equator*, Kapt. J. van der Kolf Wz., naar Amsterdam en Rotterdam; lading: 161 vaten Suiker, 9 balen vuile Katoen, 15 balen Cacao en 94 piëts Hout.

UITGEZEILD.

Den 8sten dezer, Z. M. Korvet van Oorlog *AMPHITRITE*, gecommandeerd door den Kapitein ter Zee H. F. TENGBERGEN, over de Eilanden St. Eustatius en St. Martin, naar Curaçao.

☞ Het Nederlandsch Schip *Catharina Jacoba*, Kapt. E. G. Pekelder (den 29sten November a. p. van Hellevoetsluis naar herwaarts gezeild), is den 6den dezer, op de hoogte van de Marrowijne gestrand. De Passagiers en twee man der Ekwipagie (dewelke sedert alhier zijn aangekomen), zijn den 11den door de Indianen gered en op de post de Brandwacht aangeland; terwijl de kapitein en overige manschap behouden op de Post Willem Frederik aangekomen zijn.